

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
EDUKOLOGIJOS INSTITUTAS

Bakalauro studijų programos 6121MX042 *Specialioji pedagogika ir logopedija*

PEDAGOGINIŲ PRAKTIKŲ REGLAMENTAS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Praktikos tvarką Universitete reglamentuoja Šiaulių universiteto praktikos organizavimo tvarka.
2. Šiaulių Universiteto Specialiosios pedagogikos ir logopedijos bakalauro studijų programos studentų pedagoginių praktikų reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato Specialiosios pedagogikos ir logopedijos bakalauro studijų programos pedagoginių praktikų organizavimo, atlikimo, koordinavimo, kokybės užtikrinimo, vertinimo, apskaitos tvarką.
3. Reglamente vartojamos sąvokos:
 - Dalyko praktikos vadovas** – programos dėstytojas, atsakingas už dalyko užduočių teikimą, pagalbą ir vertinimą. Praktikos vadovo ir dalyko praktikos vadovo funkcijas gali atlikti tas pats dėstytojas.
 - Grupės praktikos vadovas** – studijų programos komiteto paskirtas dėstytojas, dėstantis konkrečioje studijų programoje ir atsakingas už grupės praktinės veiklos koordinavimą, dalyko praktikos vadovų ir priimančios institucijos praktikos vadovų veiksmų derinimą. Studijų programos komiteto praktikos koordinatoriaus ir grupės praktikos vadovo funkcijas gali atlikti vienas asmuo
 - Mentorius** – pedagogas, švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka įgijęs kompetencijų ir teisę teikti konsultacinę, didaktinę ir (ar) dalykinę pagalbą kitiems pedagogams ir studentams.
 - Padalinio studijų programų praktikos koordinatorius** – universiteto studijų tarnybos darbuotojas, atsakingas už studentų praktikos organizavimą ir koordinavimą.
 - Pedagoginė praktika** – privaloma studijų dalis, skirta profesijos kompetencijoms ugdyti, realizuojama praktikos įstaigoje.
 - Pedagoginės praktikos dalyko aprašas** – dokumentas, kuriame nurodyti praktikos tikslai, uždaviniai, siekiami rezultatai, žinių ir gebėjimų įvertinimo tvarka, rekomenduojama literatūra.
 - Studijų programos pedagoginės praktikos koordinatorius** – studijų programos komiteto pirmininko teikimu ir akademinio padalinio vadovo potvarkiu paskirtas darbuotojas, išmanantis praktikų specifiką, tikslus, turinį, nuoseklumą, koordinuojantis praktiką, teikiantis pagalbą studentams, grupių ir dalyko praktikos vadovams praktikos valdymo klausimais.
 - Praktikos ataskaita** – studento rengiamas rašto darbas, įrodantis praktikos programos įgyvendinimo rezultatus; studento praktikos rezultatų savianalizė, atliktos praktikos naudingumo, problemų konstatavimas, praktikos tobulinimo galimybių aptarimas.
 - Praktikos įstaiga** – švietimo, sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje atliekama pedagoginė praktika studijų metu.

Praktikos laikotarpis – studijų programoje numatytas ir praktinio mokymo sutartyje nurodytas pedagoginės praktikos atlikimo laikas.

Praktikos programa – dokumentas, kuriame nurodomas praktikos tikslas, numatomi rezultatai, atlikimo laikas, etapiškumas, užduotys, ataskaitos rengimo reikalavimai, pagrindiniai vertinimo kriterijai.

Studentas, atliekantis praktiką (toliau studentas) – studentas, pasirašęs trišalę praktinio mokymo sutartį su Universitetu ir praktikos institucija, kurioje atlieka jam skirtas praktikos užduotis.

Praktinio mokymo sutartis – trišalė studento, Universiteto ir praktikos mokyklos praktikos laikotarpiui pasirašoma sutartis, kurios forma patvirtinta Universiteto rektoriaus įsakymu.

4. Kitos Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Pedagogų rengimo reglamente vartojamas sąvokas.

2. PRAKTIKOS ORGANIZAVIMAS IR REGLAMENTAVIMAS

5. Pedagoginė praktika vykdoma bendradarbiaujant Universiteto Specialiosios pedagogikos ir logopedijos studijų programos komitetui ir praktikos įstaigai.
 - 5.1. Pedagoginės praktikos vadovas (tutorius) vadovauja studento veiklai praktikos įstaigoje, kartu su mentoriumi suderina pedagoginės praktikos tikslus ir užduotis, apibendrina tarpinius ir galutinius pedagoginės praktikos rezultatus, padeda spręsti ugdomosios veiklos sunkumus.
 - 5.2. Mentorius teikia studentui konsultacinę, dalykinę ir didaktinę pagalbą, padeda įgyvendinti skirtas pedagoginės praktikos užduotis, teikia rekomendacijas ir kartu su pedagoginės praktikos vadovu aptaria pedagoginės praktikos rezultatus, skatina ir palaiko studento integraciją į švietimo įstaigos bendruomenę.
6. Informavimas apie praktikas ir praktikos institucijas.
 - 6.1. Studentai apie praktikos atlikimo laiką informuojami iki gruodžio 20 d., kai praktika atliekama pavasario semestre; iki rugsėjo 5 d., kai praktika atliekama rudens semestre.
 - 6.2. Praktikos atlikimo vietas studentai gali pasirinkti savarankiškai (rekomenduojama rinktis praktikos atlikimo vietą, tinkamą praktikos tikslams ir uždaviniams įgyvendinti) arba jas skiria studijų programos komiteto pedagoginės praktikos vadovas (tutorius).
 - 6.3. Praktika turi vykti institucijose, turinčiose pakankamą materialinę bazę, galinčiose užtikrinti kokybišką vadovavimą praktikai.
 - 6.4. Studentai praktiką gali atlikti ir ne Šiaulių mieste ar už Lietuvos Respublikos ribų Erasmus+ praktiką reglamentuoja Erasmus+ KA1 veiklos praktikos mobilumo administravimo Šiaulių universitete procedūros aprašas.
 - 6.5. Jei studentas praktiką atlieka praktikos įstaigoje, kurioje jau dirba pagal darbo sutartį, praktikos laikui jis privalo sudaryti ir praktinio mokymo sutartį. Mentorius paskiriamas ŠU Specialiosios pedagogikos ir logopedijos studijų komiteto nutarimu.
 - 6.6. Prieš praktiką studentams organizuojami instruktažai, kurių metu pateikiama informacija apie praktikos tikslus, uždavinius, siekiamus rezultatus, vertinimo kriterijus, oficialių praktikos dokumentų įforminimą; aptariama praktikos programa, nurodomi praktikos vadovo kontaktai.
 - 6.7. Praktikų užduotys studentams pateikiamos instruktažo metu. Praktikos užduotys ir visa kita informacija gali būti pateikiamos Moodle aplinkoje.
 - 6.8. Studentai į praktikos atlikimo vietas skiriami rektoriaus įsakymu.
 - 6.9. Studentai prieš praktiką turi tinkamai įforminti trišalę praktinio mokymo sutartį (3 egz.).

7. Vadovavimas studentų praktikai. Studentus praktikos metu konsultuoja, teikia pagalbą ir vertina praktikos vadovas mokykloje (mentorius), dalyko praktikos vadovai, pedagoginės praktikos vadovas (tutorius).
8. Praktikos vertinimas.
 - 8.1. Pedagoginė praktika yra vertinama vadovaujantis Pedagoginės praktikos dalyko apraše nurodyta žinių ir gebėjimų įvertinimo tvarka.
 - 8.2. Studentas, baigęs praktiką, parengia praktikos programoje nurodytus dokumentus, prideda gautą oficialų priimančios institucijos praktikos vadovo vertinimą ir, iki pedagoginės praktikos vadovo patvirtinto termino, pristato praktikos ataskaitą.
 - 8.3. Galutinį kaupiamąjį įvertinimą už praktiką apskaitos ir vertinimo kortelėje rašo ir e. žiniaraštyje fiksuoja grupės praktikos vadovas (tutorius).
 - 8.4. Praktikos įvertinimo dokumentai saugomi specialiosios pedagogikos ir logopedijos studijų programos komitete iki studento studijų pabaigos.
 - 8.5. Studentas, neįvykdęs praktikos programos arba gavęs neigiamą įvertinimą, gali individualiai kartoti praktikos kursą laisvu nuo paskaitų metu arba derinti praktikos atlikimą su studijomis, sumokėjęs nustatytą mokestį už dalyko (modulio) kartojimą. Mokėti nereikia tuo atveju, jei praktikos atlikimas atidėtas dėl ligos ar kitų svarbių priežasčių.
 - 8.6. Praktiką studentas turi atlikti sąžiningai ir laikydamasis pedagogo profesinės etikos principų.
 - 8.7. Nustačius nesąžiningumo atvejus, studentui praktika neįskaitoma.
 - 8.8. Praktikai pasibaigus organizuojami praktikos aptarimai, kuriuose dalyvauja studentai, dalyko praktikos vadovai, dėstytojai, gali dalyvauti studijų programos komiteto nariai, praktikos vadovai praktikos mokykloje (mentoriai), praktikos mokyklos pedagogai, socialiniai partneriai.
 - 8.9. Alternatyviai praktikos aptarimai gali būti organizuojami virtualiai (pvz., mentorių e-apklausa, studentų e-apklausa; apklausos duomenų analizė bei grįžtamoji informacija praktikų vadovams ir studentams).

3. PROGRAMOS PRAKTIKOS

9. Praktiką atliekančio studento vaidmuo praktikos metu kinta: praktikos pradžioje – stebėtojas ir pedagogo asistentas, dirbantis, padedant mentoriumi ir praktikos vadovui; praktikos pabaigoje – savarankiškai atliekantis pedagoginį darbą asmuo, stebint ir vertinant mentoriumi ir (ar) praktikos vadovui.
10. Studijuojantieji *Specialiąją pedagogiką ir logopediją* atlieka pažintinę, profesinės veiklos ir mokomąsias praktikas (žr. lentelę *Programos praktikos*).

Programos praktikos

Pažintinė praktika	Kooperuotų studijų praktika	Ištisinė profesinės veiklos praktika	Ištisinė profesinės veiklos praktika	Mokomoji praktika	Ištisinė profesinės veiklos praktika
<i>Specialiojo pedagogo ir logopedo asistento praktika</i>	<i>Klasės vadovo veikla, tenkinant mokinių specialiuosius</i>	<i>Vaikų, turinčių negalių, ugdymo praktika</i>	<i>Specialiojo pedagogo praktika inkliuzinėje mokykloje</i>	<i>Specialiojo pedagogo ir logopedo praktika ikimokyklinio</i>	<i>Logopedo praktika</i>

	<i>ugdymosi poreikius</i>			<i>ugdymo įstaigoje</i>	
3 ECTS	3 ECTS	10 ECTS	10 ECTS	10 ECTS	10 ECTS

11. **Specialiojo pedagogo ir logopedo asistento praktika** yra pažintinė pedagoginė praktika, kurią studentai atlieka pirmaisiais studijų metais. Apimtis - 3 kreditai.
- 11.1. Praktika vyksta visą semestrą kartą per savaitę tvarkaraštyje nurodyti laiku derinant studijas ir praktiką ugdymo įstaigoje.
- 11.2. Praktikos tikslas – suvokti mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių ir jiems teikiamos specialiosios pedagoginės ir logopedinės pagalbos būdų įvairovę; įgyti bendravimo su ugdytiniais, bendradarbiavimo su specialiuoju pedagogu, logopedu ir pedagoginės refleksijos pradmenų.
- 11.3. Numatomi studijų rezultatai:
- Studentai supras ir gebės paaiškinti mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių ir jiems teikiamos specialiosios pedagoginės ir logopedinės pagalbos būdų įvairovę.
 - Gebės empatiškai bendrauti su mokiniais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių, bendradarbiauti su specialiuoju pedagogu ir logopedu, klasės / dalyko mokytoju, asistuoti jiems, tenkinant mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius.
 - Gebės refleksiškai įsivertinti naują patyrimą, įgytą atliekant specialiojo pedagogo ir logopedo asistento praktiką (dalyvavimo ugdymo procese, bendravimo su mokiniais, bendradarbiavimo su ugdytojais), savo nuostatų ir vertybių pokyčius bei savo profesinio apsisprendimo tinkamumą, specialiosios pedagogikos ir logopedijos studijų motyvaciją.
12. **Kooperuotų studijų praktika** integruota į dalyką **Klasės vadovo veikla, tenkinant mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius**. Apimtis 3 kreditai.
- 12.1. Praktika vyksta visą semestrą kartą per savaitę tvarkaraštyje nurodyti laiku derinant nuotoline teorijos studijas (Moodle aplinkoje) ir praktiką ugdymo įstaigoje.
- 12.2. Praktikos tikslas – atliekant klasės vadovo praktiką, mokytis vykdyti klasės vadovo veiklas, planuoti ir vesti popamokinius renginius, tenkinti individualius mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, kūrybiškai taikant studijuojamo ir gretutinių dalykų žinias.
- 12.3. Numatomi praktikos rezultatai:
- Studentai gebės tirti ugdymosi aplinką mokykloje inkluzijos, tolerancijos skirtingumams nuostatų ir kt. aspektais (parengti klasės mokinių anketinės ar interviu apklausos instrumentą, analizuoti gautus duomenis, rengti išvadas, rekomendacijas).
 - Gebės modeliuoti klasės ugdymo procesą (rengti popamokinio renginio planą) ir organizuoti popamokinius renginius, atsižveldami į savo atlikto tyrimo duomenis bei vadovaudamiesi renginių kokybės kriterijais.
 - Gebės identifikuoti ir spręsti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, dalyvavimo klasės gyvenime ir jų popamokinio ugdymosi problemas, argumentuoti sprendimus; skatinti visų mokinių lygiavertį dalyvavimą popamokinio ugdymosi veiklose, ugdyti visų mokinių bendravimo gebėjimus, toleranciją skirtingumams.
 - Supras atsakomybę už savo veiksmus ir sprendimus; gebės laikytis pedagoginės etikos, bendraudami su mokiniais, turinčiais įvairaus lygio specialiųjų ugdymosi poreikių, jų tėvais, mokytojais, švietimo pagalbos specialistais; vadovausis tolerancijos ir empatijos nuostatomis įvairių sociokultūrinių skirtumų turinčių mokinių atžvilgiu.
13. **Ištininė Vaikų, turinčių negalių, ugdymo praktika**. Apimtis – 10 studijų kreditų.
- 13.1. Praktika vyksta 6 savaites, paskaitos tuo laikotarpiu nevyksta.
- 13.2. Praktikos tikslas - gebėti teikti specialiąją pedagoginę pagalbą ir ugdyti mokinius turinčius negalių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių.

13.3. Numatomi studijų rezultatai:

- Gebės apibūdinti mokinių, turinčių didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, specialiojo ugdymo ir specialiųjų pedagogų profesinės veiklos ypatumus.
- Gebės nustatyti mokinio individualių gebėjimų lygį, numatyti specialiojo ugdymo tikslus ir uždavinius bei jų pasiekimo būdus ir metodus, pritaikyti mokomąją medžiagą, tenkinant mokinių didelius ir labai didelius specialiuosius ugdymosi poreikius bei įvertinant jų pažangą.
- Gebės rengti išsamų individualų ugdymosi planą, organizuoti ir teikti specialiąją pedagoginę pagalbą ugdytiniams, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, naudoti ugdymo procese mokymo priemones atsižvelgiant į mokinių amžių, individualius gebėjimus ir ugdymo turinį.
- Gebės stebėti, tirti, analizuoti ir reflektuoti specialiojo ugdymo procesą, struktūruotai aprašyti savo praktinę veiklą, įžvelgti savo, kaip būsimo specialisto, gebėjimus ir trūkumus.

14. *Ištisinė Specialiojo pedagogo praktika inkliuzinėje mokykloje.* Apimtis – 10 studijų kreditų.

14.1. Praktika vyksta 6 savaites, paskaitos tuo laikotarpiu nevyksta.

14.2. Praktikos tikslas – gebėti taikyti įgytas žinias, mokėjimus bei įgūdžius praktinėje specialiojo pedagogo veikloje inkliuzinio ugdymo procese.

14.3. Numatomi studijų rezultatai:

- Gebės apibūdinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, inkliuzinio ugdymo ir specialiųjų pedagogų profesinės veiklos ypatumus bendrojo ugdymo mokykloje.
- Gebės rengti pritaikytas, individualizuotas programas, išplėstinį specialiųjų pratybų planą, organizuoti ir teikti specialiąją pedagoginę pagalbą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, klasėje bei kabinete, naudoti ir pritaikyti mokymo priemones, atsižvelgiant į mokinių amžių, individualius gebėjimus ir ugdymo turinį.
- Gebės pozityviai ir konstruktyviai bendrauti ir bendradarbiauti su mokiniais, jų tėvais (globėjais), pedagogais ir kitais specialistais, įstaigos administracija, konsultuoti mokytojus, rengiant individualizuotas ar pritaikant ugdymo programas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių.
- Gebės stebėti, tirti, analizuoti ir reflektuoti inkliuzinio ugdymo procesą, struktūruotai aprašyti savo praktinę veiklą, įžvelgti savo kaip būsimo specialisto gebėjimus ir trūkumus.

15. *Mokomoji Specialiojo pedagogo ir logopedo praktika ikimokyklinio ugdymo įstaigoje.*

Apimtis – 10 kreditų.

15.1. Praktika vyksta visą semestrą kartą per savaitę tvarkaraštyje nurodyti laiku derinant studijas ir praktiką ikimokyklinio ugdymo įstaigoje.

15.2. Praktikos tikslas – įgyti praktinių gebėjimų atpažinti ikimokyklinio amžiaus vaikų specialiuosius ugdymosi poreikius, teikti jiems specialiąją pedagoginę ir logopedinę pagalbą, bendradarbiauti specialistų komandoje.

15.3. Numatomi studijų rezultatai:

- Gebės atpažinti individualius vaiko pažintinės veiklos (suvokimo, mąstymo, atminties, dėmesio ir kt.), sakininės kalbos, aplinkos pažinimo, matematinių vaizdinių, sensomotorinių, meninės veiklos, emocijų ir elgesio bei socialinių įgūdžių pasiekimus ir ypatumus, apibūdinti individualius ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaikų, turinčių negalių ir sutrikimų, specialiuosius ugdymosi poreikius.
- Gebės įvertinti ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbos ir kalbėjimo gebėjimus ir identifikuoti sutrikimus, apibendrinti surinktą informaciją bei suformuluoti išvadas.
- Gebės numatyti individualios ugdymo programos tikslus, uždavinius; planuoti individualias, grupines ir pogrupines ikimokyklinio amžiaus vaikų specialiojo ugdymo ir logopedines pratybas; sutrikimo įveikimo strategijas bei metodus, inovatyvias

edukacines kalbos ir kalbėjimo sutrikimų įveikimo priemonės, atsižvelgdama/s į individualius vaikų gebėjimus.

- Gebės individualizuoti ankstyvojo ir ikimokyklinio ugdymo turinį, aplinką, taikyti pažintinių gebėjimų, aplinkos pažinimo, matematinių vaizdinių ugdymo, meninio ugdymo, netinkamo elgesio įveikos, žaidimo, socialinių įgūdžių, sensomotorinio ugdymo ir kt. metodus.
- Gebės bendrauti su ugdytiniais, jų tėvais (globėjais), konsultuoti juos; bendradarbiauti komandoje su kitais specialistais, tenkinant ikimokyklinio amžiaus vaikų specialiuosius ugdymosi poreikius; teikti pasiūlymų dėl ugdymo aplinkos, metodinių priemonių pritaikymo ir kt. klausimais.
- Gebės pildyti ikimokyklinio ugdymo specialiojo pedagogo ir logopedo veiklos dokumentus, modeliuoti (planuoti) vaikų individualizuotą specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimą.
- Gebės įsivertinti savo, kaip būsimo specialisto (specialiojo pedagogo, logopedo), įgytus gebėjimus savarankiškai teikti specialiąją pedagoginę ir logopedinę pagalbą ikimokyklinio amžiaus vaikams, laikytis profesinės etikos reikalavimų, numatyti tobulintinus savo profesinius gebėjimus.

16. *Ištisinė Logopedo praktika.* Apimtis – 10 studijų kreditų.

16.1. Praktika vyksta 6 savaites, paskaitos tuo laikotarpiu nevyksta.

16.2. Logopedo praktikos tikslas – teorines žinias, įgytas studijose, derinti su praktiniais gebėjimais: vertinti vaikų ir /ar suaugusiųjų kalbėjimo ir kalbos sutrikimus, sudaryti individualius planus sutrikimams įveikti, planuoti ir organizuoti logopedo pratybas, dirbti interprofesinėje komandoje.

16.3. Numatomi studijų rezultatai:

- Gebės įvertinti vaikų ir / ar suaugusiųjų kalbėjimą ir kalbą, taikyti ir derinti įvairias vertinimo metodikas, metodus bei analizuoti, teisingai interpretuoti vertinimo rezultatus, apibendrinti surinktą informaciją, raštu pateikti vertinimo rezultatų ataskaitą, t. y. duomenų analizę ir interpretaciją.
- Atsižvelgdama/s į kalbėjimo ir/ar kalbos vertinimo rezultatus, šeimos narių lūkesčius ir kitų specialistų nuomonę, gebės rengti individualią logopedinės terapijos programą / planą, parinkti tinkamiausias strategijas, metodus, priemones skirtingiems vaikų ir/ar suaugusiųjų kalbėjimo ir kalbos sutrikimams įveikti bei fiksuoti vaikų /suaugusiųjų kalbėjimo ir kalbos ugdymo(si) pokyčius.
- Atsižvelgdama/s į asmens individualius gebėjimus gebės planuoti individualias pogrupines ar grupines logopedines pratybas; kalbėjimo ir kalbos terapijoje tikslingai taikys įvairias edukacines strategijas, priemones skirtingiems vaikų / suaugusiųjų kalbėjimo ir kalbos sutrikimams įveikti.
- Demonstruos pozityvias nuostatas į bendradarbiavimą, gebės konstruktyviai bendrauti ir bendradarbiauti su įvairaus amžiaus asmenimis, turinčiais kalbėjimo ir kalbos sutrikimų, jų tėvais (globėjais), pedagogais ir kitais specialistais, supras kitų interprofesinės komandos specialistų funkcijas.
- Gebės savarankiškai vykdyti logopedo profesinę veiklą, laikytis šalyje ir organizacijoje apibrėžtos profesinės etikos reikalavimų, supras logopedo profesinės veiklos sritis, atsakomybes, jų ribas.
- Demonstruos savikritiško savo profesinės veiklos reflektavimo gebėjimus, gebės struktūruotai aprašyti ir įsivertinti savo praktinę veiklą, identifikuoti savo, kaip būsimo logopedo, gebėjimus ir profesinio tobulėjimo sritis.

4. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Studijų klausytojai, atliekantys praktiką, vadovaujasi *Specialiosios pedagogikos ir logopedijos* studijų programos pedagoginių praktikų reglamentu ir Šiaulių universiteto praktikos organizavimo tvarka.
18. Studento praktinio mokymo sutartis ir gautas oficialus priimančios institucijos praktikos vadovo vertinimas saugomi studento asmens byloje Universiteto Studijų ir tarptautinių programų tarnyboje.
19. Pedagoginės praktikos reglamentas gali būti keičiamas priklausomai nuo pedagogų rengimui Lietuvoje keliamų reikalavimų ir jų teisinio reglamentavimo.